

saaledes at Fiskernes Adgang til at drive deres Erhverv til Held for dem selv gaar Haand i Haand med, at Fiskeriet værnes mod at blive ødelagt. Efter manges Mening vilde en forstandig Ordning kunne bevirke, at Fiskeriet i Randers Fjord og Gudenaaen kan blive en langt større Rigdomskilde, end Tilfældet har været hidtil.

Hermed har jeg udtømt Ændringsforslagene vedrørende Landbrugsministeriet. Men jeg har til sidst at omtale en Bevilling paa § 26, hvortil der ikke knytter sig noget Ændringsforslag, nemlig Bevillingen af 200,000 Kr. til Kødeksportens Fremme. De Regler, hvorefter denne Bevilling skulde anvendes, har været Genstand for meget udførlige Forhandlinger dels i Udvalget, dels mellem Udvalget og Ministeren. Jeg vil først forudskikke den almindelige Bemærkning, at naar Staten gaar ind paa at anvende et betydeligt Beløb, som Tilskud til Dækning af Udgifter, der medgaa til Anlæg og Indretning af Eksportslagterier, saa er det ikke en Ting, der sker for de vedkommende Slagteriers Skyld; det sker for Landbrugets Skyld og ikke af nogen anden Grund. Det er i og for sig ikke i højere Grad en Statsopgave at lave Slagterier, end det er at lave Møller eller Bagerier eller Bryggerier. Slagtning er en Bedrift som enhver anden, der kan betale sig, og maa drives fra dette Synspunkt. Men de abnorme Forhold, som ere indtraadte med Hensyn til vor Kødeksport, gør det for Landbrugets Skyld ønskeligt, at Staten ved at træde til søger at afværge den Kalamitet, som vil fremkomme, hvor vor Eksport af levende Kvæg fuldstændig standses, og der samtidig ikke er truffet de fornødne Foranstaltninger til, at Slagtning til Eksport kan foregaa. For Sjællands Vedkommende er dette Spørgsmaal ikke længer aktuelt; thi allerede i en Række Aar har Eksport af levende Kvæg herfra ikke kunnet finde Sted. For saa vidt der er Tale om at yde Tilskud til sjællandske Slagterier til Dækning af Omkostninger, som allerede ere afholdte, maa det altsaa blive ud fra den Betragtning, at naar der er Tale om Anvendelse af Statens Midler, bør ikke den ene Landsdel begunstiges fremfor den anden. Det samme gælder med Hensyn til Fyn, hvorfra ogsaa Eksporten af Kvæg er standset. I Jylland derimod er Spørgsmaalet jo i høj Grad aktuelt. Medens der hidtil trods alle Hindringer og Vanskeligheder dog har kunnet eksporteres levende Kvæg fra Jylland, synes det jo nu, at de seneste Foranstaltninger fra tysk Side efter

al Sandsynlighed vil medføre, at Eksporten snart helt vil standse. For at hjælpe Landbruget ud over de umiddelbare Følger heraf, er det, at Staten træder til. Jeg fremhæver dette almindelige Synspunkt, fordi jeg er tilbøjelig til at tro, at der let vil kunne bevirkes Skuffelser, hvis man ikke holder sig det for Øje. Som altid, naar der er Tale om Anvendelse af Statsmidler, finder der jo et Kapløb Sted om at blive delagtig i dem, og de Herrer ville vide, at der for Tiden gennem de fleste jyske Byer gaar en stærk Bevægelse for, i Haab om Statshjælp, at anvende endog saa betydelige Beløb paa Oprettelsen af store Slagterier. Dette vil let kunne føre til Skuffelser, fordi man fristes til at slaa en stor Mængde Penge fast, som der i Virkeligheden ikke vil blive Lejlighed til at faa Renter af. Det er jo nemlig ikke noget saa overordentlig stort Kvantum Kvæg, som det drejer sig om at skaffe Slagterier til. I 1897 er der i alt fra Jylland udført knap 80,000 Stykker levende Kvæg. Det er altsaa dette Antal, der eventuelt bliver at slagte ud over de Kreaturer, som allerede hidtil ere blevne slagtede. Hvis vi regnede, at Slagtningen gik for sig hele Aaret rundt, vilde det sige, at der skulde slagtes en 1,600 Stykker om Ugen; indskrænker Slagtetiden sig til 9 Maanedre, vil der være at slagte en 2,000 Stykker om Ugen, og det er ikke noget saa helt uhyre Apparat, der behøves for at faa dette besørget. Hvis vi vare ganske sikre paa, hvor Kvæget vil blive ført hen, vilde det være en forholdsvis let Sag hurtigt at faa det fornødne arrangeret. Det er imidlertid en Vanskelighed, at man kun ud fra almindelige Betragtninger kan danne sig en Forestilling om, hvor det vil være hensigtsmæssigt at anvende Pengene. Men der er Grund til at advare mod at tro, at der paa mange Steder vil kunne blive Brug for Slagterier, beregnede paa at kunne slagte baade 12 og 1600 Stykker Kvæg om Ugen, Planer, som aabenbart hvile paa mangelfuldt Kendskab til Materialets Størrelse. — Efter disse Bemærkninger skal jeg i øvrigt sige, at der er visse Grundbetragtninger, som for Udvalget have været ledende med Hensyn til Pengenes Fordeling. For det første er man enig om at anse det for ønskeligt saa vidt muligt at koncentrere Eksportslagtningen paa faa Steder. Dette vil i mange Henseender være fordelagtigt. Hensynet til Toggang, til hurtig og bekvemt Transport, Prisen, der kan opnaas, Adgang til Afsætning for Affaldet, Indrettelsen af